

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Krakowie**

Kraków, dnia grudnia 2010 r.

**Pani
Halina Kruszc
Kierownik Powiatowego
Centrum Pomocy Rodzinie
ul. Sienkiewicza 18
32-200 Miechów**

P/10/143
LKR-4101-15-10/2010

Wystąpienie pokontrolne

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie przeprowadziła – na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.), zwanej dalej „ustawą o NIK”, kontrolę Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Miechowie, zwanego dalej „PCPR”, w zakresie organizacji i finansowania warsztatów terapii zajęciowej (WTZ) przy udziale środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) w województwie małopolskim w latach 2008-2010 (I półrocze).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawiono w protokole podpisanym przez Panią Kierownik w dniu 10 listopada 2010 r. i omówiono na naradzie pokontrolnej w dniu 23 grudnia 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działania PCPR w badanym zakresie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły niedostosowania zawartych umów do istniejących warunków oraz nadzoru nad działalnością warsztatów. Powyższą ocenę uzasadniają następujące ustalenia i oceny szczegółowe:

1. NIK nie wnosi uwag do opracowania powiatowego programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych. W badanym okresie obowiązywał program uchwalony na lata 2004 – 2008 oraz program opracowany i przyjęty do realizacji na lata 2009-2013 (Program), który był zgodny ze Strategią rozwiązywania problemów społecznych w powiecie

miechowskim i został przyjęty uchwałą Rady Powiatu Miechowskiego w dniu 29 grudnia 2008 r. Program ten został opracowany w oparciu o rozpoznanie potrzeb osób niepełnosprawnych. Wykonywanie zadań określonych w tym Programie zostało uwzględnione w regulaminie PCPR. Trzy działające w badanym okresie warsztaty, w których znajdowało się 94 uczestników, w tym 19 osób z poza terenu Powiatu, prawie w pełni zaspokajały potrzeby, gdyż na przyjęcie do warsztatów (WTZ Miechów) oczekiwały tylko 2 osoby. PCPR uzyskiwał z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Miechowie o liczbie wydanych orzeczeń. Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności ze wskazaniem do WTZ w badanym okresie wyniosła ogółem 43, z czego 29 orzeczeń dotyczyło 26 osób, które były i są uczestnikami WTZ, przy czym dla 3 osób orzeczenie było wydawane dwukrotnie. Ponadto spośród 43 osób, którym wydano orzeczenia 2 osoby uczestniczą w zajęciach Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczego w Miechowie, 4 osoby to mieszkańcy DPS (uczestniczą w terapii zajęciowej w placówce pobytu) oraz 1 osoba kontynuuje naukę. Pozostałe osoby nie wykazują zainteresowania uczestnictwem w terapii zajęciowej, mimo posiadania wiedzy o możliwości korzystania z tego rodzaju wsparcia (względny zdrowotny).

2. Na pozytywną ocenę zasługują działania podejmowane przez PCPR w celu ograniczenia skutków niepełnosprawności. W badanym okresie PCPR dofinansował utworzenie stanowisk pracy dla 3 osób niepełnosprawnych oraz podejmował działania w celu uruchomienia w grudniu br. na terenie Gminy Charsznica – Środowiskowego Domu Samopomocy – ukierunkowanego na pomoc w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, rozwiązywaniu problemów codziennych, integrację ze środowiskiem lokalnym oraz aktywizacją społeczną osób niepełnosprawnych.

W okresie objętym kontrolą do PCPR w Miechowie nie wpłynął żaden wniosek o dofinansowanie kosztów utworzenia i działalności nowego warsztatu, jak też o zwiększenie liczby miejsc w istniejących warsztatach.

3. NIK nie wnosi uwag do sposobu przekazywania i rozliczania środków publicznych na dofinansowanie WTZ. Na pokrycie kosztów ich działalności ze środków PFRON wypłacono: 1 260,9 tys. zł w 2008 r., 1 390,8 tys. zł w 2009 r., 695,4 tys. zł w I półroczu 2010 r. oraz ze środków własnych Powiatu Miechowskiego odpowiednio 140,1 tys. zł, 154,5 tys. zł i 77,3 tys. zł. Środki te przekazywano w poszczególnych kwartałach badanego okresu w terminie określonym w § 20 ust. 3 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2004 r. w sprawie warsztatów

terapii zajęciowej (Dz. U. Nr 63, poz.587), zwanego dalej rozporządzeniem w sprawie wtz, tj. do 25 dnia miesiąca rozpoczynającego dany kwartał. NIK nie wnosi również uwag do przekazywania przez PCPR środków PFRON na wyodrębnione rachunki bankowe, WTZ w Podlesicach i Miechowie. Zastrzeżenia NIK budzi natomiast przekazywanie środków finansowych PFRON Urzędowi Gminy w Książu Wielkim, jako jednostce prowadzącej WTZ Rzędowice, na rachunek bankowy Gminy a nie na rachunek WTZ, co stanowi naruszenie §15 ust. 1 rozporządzenia w sprawie wtz.

4. Zastrzeżenia NIK budzi niedostosowanie umów zawartych przez Powiat Miechowski z jednostkami prowadzącymi warsztaty do obowiązujących przepisów, tj. do postanowień rozporządzenia w sprawie wtz w zakresie rozszerzenia liczby uczestników, obsady kadrowej oraz kwalifikacji. Umowy zawarte z Urzędem Gminy w Książu Wielkim i Polskim Stowarzyszeniem na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Miechowie na prowadzenie warsztatów oraz aneksy do tych umów, określały finansowanie ich działalności przy liczbie uczestników odpowiednio 25 i 40 podczas gdy rzeczywiste liczby to 27 i 42 uczestników. Wprawdzie PCPR w dniu 30 listopada 2001 r., na żądanie PFRON, podał liczbę uczestników tych warsztatów odpowiednio do 27 i 42, to jednak w ślad za tym nie zawarł stosownych aneksów w tym zakresie, wobec czego zdaniem Izby, środki na finansowanie udziału tych uczestników WTZ były pobierane z PFRON i przekazywane do jednostek prowadzących bez formalnego umocowania. W umowie zawartej ze Stowarzyszeniem Pomocy Szansa w Witowicach (Stowarzyszenie) nie zostały określone wymagane kwalifikacje pracowników, określono je jedynie we wniosku o utworzenie wtz. Tym samym został naruszony § 5 ust. 2 pkt 4 wymienionego rozporządzenia. Ponadto w trakcie kontroli stwierdzono 2 przypadki opóźnień w zawieraniu aneksów do umów, które wynosiły od 4 do 7 dni względem terminu określonego w § 5 ust. 5 rozporządzenia w sprawie wtz.

Plany finansowe WTZ działających na terenie Powiatu Miechowskiego na lata 2008-2010 były składane do PCPR terminowo a zawarte w nich rodzaje kosztów w przypadku WTZ Podlesice i WTZ Miechów mieściły się w katalogu kosztów wymienionych w § 19 ust.1 rozporządzenia w sprawie wtz. Zastrzeżenia NIK budzi brak takiego podziału w planach finansowych składanych przez Gminę Książ Wielki (dla WTZ w Rzędowicach), która ograniczała się do przedstawienia planu w ujęciu klasyfikacji budżetowej.

5. Kwartalne informacje o wydatkowaniu środków PFRON składane w badanym okresie przez wszystkie wtz działające na terenie Powiatu Miechowskiego, były składane w PCPR terminowo. Informacje te, składane przez WTZ w Podlesicach i WTZ

w Miechowie, zawierały stosowne zestawienia a koszty w nich wykazane mieściły się w katalogu kosztów, określonych w § 19 ust. 1 rozporządzenia w sprawie wtz. Zastrzeżenia NIK budził brak takiego ujęcia kosztów w sprawozdaniach składanych przez WTZ w Rzędowicach, bowiem były one przedstawiane wyłącznie w ujęciu klasyfikacji budżetowej. Należy przy tym dodać, że kontrola dowodów źródłowych dokumentujących koszty działalności tego WTZ w badanym okresie, w zakresie ich kwalifikowania do poszczególnych grup ujętych w planie finansowym nie wykazała nieprawidłowości

6. Nie budzą zastrzeżeń NIK porozumienia w sprawie finansowania kosztów rehabilitacji swoich mieszkańców, zawarte przez powiat miechowski z innymi powiatami. Powiaty te ponosiły koszty rehabilitacji swoich mieszkańców w części nieobjętej finansowaniem ze środków PFRON w wysokości 10% kwoty przypadającej na jednego uczestnika w danym roku.
7. Zastrzeżenia NIK budzi sprawowanie nadzoru PCPR nad działalnością WTZ w zakresie egzekwowania sprawozdań rocznych WTZ z działalności rehabilitacyjnej oraz kontroli warsztatów. Jednostki prowadzące warsztaty składały te sprawozdania z opóźnieniem, które w 3 na 6 sprawozdań wynosiło od 21 do 44 dni względem terminu określonego w § 21 ust. 1 rozporządzenia w sprawie wtz. Ponadto informacje zawarte w czterech z sześciu sprawozdań nie zawierały wszystkich wymogów określonych w § 21 ust. 2 rozporządzenia w sprawie wtz. Należy nadmienić, że sprawozdania te stanowią podstawę dokonywania przez PCPR oceny działalności warsztatów. Z niepełnych informacji zawartych w ww. sprawozdaniach wynika, że w kontrolowanym okresie Rady Programowe warsztatów dokonały 66 kompleksowych ocen uczestników warsztatów, w wyniku których 63 osobom przedłużono uczestnictwo w terapii ze względu na: pozytywne rokowania co do przyszłych postępów w rehabilitacji umożliwiających podjęcie zatrudnienia i kontynuowanie rehabilitacji zawodowej w warunkach pracy chronionej lub na rynku pracy (15 osób), okresowy brak możliwości podjęcia zatrudnienia (46 osób) oraz ze względu na sytuację rodzinną uczestnika uniemożliwiającą podjęcie rozmów z rodziną w sprawie umieszczenia go w ośrodku wsparcia z powodu nie rokowania postępów (2 osoby). Np. WTZ Podlesice i WTZ Rzędowice dla 22 osób co najmniej siedmioletnia lub dłuższa rehabilitacja w warsztatach nie przyniosła do tej pory oczekiwanych rezultatów i nadal znajdują się w WTZ.

W okresie objętym kontrolą PCPR zrealizował obowiązek przeprowadzenia co najmniej raz w roku kontroli warsztatów terapii zajęciowej, poza jednym przypadkiem. W 2009 r. PCPR nie przeprowadził kontroli działalności WTZ w Miechowie, przez co nie został

spełniony wymóg określony w art. 10b ust. 6a ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2008 r. Nr 14, poz. 92, ze zm.), zwanej dalej ustawą o rehabilitacji. Zastrzeżenia NIK budzi terminowość przekazania protokołów z kontroli przeprowadzonej w WTZ Podlesice i WTZ Rzędowice. Opóźnienia te wynosiły od 44 do 51 dni od ich sporządzenia oraz odpowiednio od 72 do 73 dni od ich przeprowadzenia. Również informacje o wynikach kontroli przeprowadzonych w 2008 r. PCPR przesłał z opóźnieniem, które wynosiło od 8 do 40 dni po upływie terminu (30 dni) ustalonego w § 22 ust. 4 rozporządzenia w sprawie wtz. Zakres kontroli wynikał z § 22 ust. 2 rozporządzenia w sprawie wtz i obejmował m.in.: realizację wydatków ze środków PFRON w wybranym kwartale, prowadzenie dokumentacji, zgodność stanu faktycznego z postanowieniami umowy w zakresie czasu trwania zajęć i obecności uczestników a także realizację zaleceń pokontrolnych z poprzedniej kontroli warsztatów.

Przedstawiając powyższe uwagi i oceny Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie, działając w oparciu o art. 60 ust. 2 ustawy o NIK, wnosi o:

1. Zapewnienie skutecznego nadzoru nad sprawozdawczością roczną warsztatów z działalności rehabilitacyjnej poprzez ujednolicenie jej formy w zakresie danych wymaganych na podstawie rozporządzenia w sprawie wtz..
2. Coroczne przeprowadzanie kontroli działalności warsztatów zgodnie z wymogami w tym zakresie oraz egzekwowanie realizacji zaleceń.
3. Przekazywanie środków finansowych PFRON i powiatu na wyodrębniony rachunek bankowy WTZ w Rzędowicach.
4. Dostosowanie umów zawartych z jednostkami prowadzącymi WTZ do istniejących warunków, w tym określenie kwalifikacji osób już zatrudnionych w warsztatach.

Równocześnie informuję, że przysługuje Pani Kierownik – zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK – prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do zawartych w niniejszym wystąpieniu ocen, uwag i wniosków do Dyrektora Najwyższej Izby Kontroli Delegatura w Krakowie w terminie 7 dni od daty jego otrzymania.

O sposobie wykorzystania przedstawionych uwag i realizacji wniosków oraz o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia proszę poinformować Najwyższą Izbę Kontroli Delegatura w Krakowie w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia lub, w przypadku zgłoszenia zastrzeżeń, od daty otrzymania ostatecznej uchwały w sprawie ich rozstrzygnięcia, zgodnie z art. 62 ustawy o NIK.

Otrzymują:

1. Adresat
2. Akta Kontroli